

MO YAN

İçki Cumhuriyeti

ROMAN

2. BASKI

Çeviri: ERDEM KURTULDU

♥ can
çağdaş

MO YAN
İÇKİ
CUMHURİYETİ

Can Çağdaş

İçki Cumhuriyeti, Mo Yan

Çinçe aslından çeviren: Erdem Kurtuldu

Jiùguó

Bu çeviriye kaynak alınan baskı: Zuoja Chubanshe, 2012

İlk baskı: Hong Fan, 1992

© 1992, Mo Yan

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency (UK) Ltd. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2020

2. basım: Şubat 2021, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi Editörü: Cem Alpan

Editör: Seçkin Selvi

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Dizi tasarımı ve sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Alper Zeki / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı, iç baskı ve cilt: İnkılap Kitabevi Baskı Tesisleri

Çobançeşme Mah. Altay Sk. No: 8

Yenibosna-Bahçelievler, İstanbul

Sertifika No: 44066

ISBN 978-975-07-4856-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750748561

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MO YAN
İÇKİ
CUMHURİYETİ

ROMAN

Çince aslından çeviren

Erdem Kurtuldu

♥can

Mo Yan'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Kızıl Darı Tarlaları, 2013

İri Memeler ve Geniş Kalçalar, 2014

Yaşam ve Ölüm Yorgunu, 2015

Değişim, 2016

Saydam Turp, 2017

MO YAN, 1955'te Çin'de doğdu. Kültür Devrimi sırasında on bir yaşındayken okulu bırakıp çiftçi olarak çalışmaya başladı. Ardından bir pamuk fabrikasında çalıştı ve yazmaya başladı. İlk çalışmaları daha çok Mao dönemine özgü toplumcu gerçekçi tarzdaydı. 1976'da Kültür Devrimi hareketi sona erince Mo Yan, Halk Kurtuluş Ordusu'na katıldı ve bir yandan orduda görev yaparken öte yandan yazmayı sürdürdü. Asıl adı Guǎn Mǒyè olan yazar, 1984'ten itibaren Çince "sakın konuşma" anlamına gelen Mo Yan adını kullanmaya başladı. *Time* dergisinin "Çin'in en ünlü, en sık yasaklanan ve en çok korsan baskısı yapılan yazarlarından biri" olarak tanımladığı Mo Yan'ın başlıca romanları arasında, *Kızıl Darı Tarlaları*, *İri Memeler* ve *Geniş Kalçalar*, "Sandalağacı Azabı", *Yaşam ve Ölüm Yorgunu*, *Değişim*, "Kırk Bir Havan Topu", "Sarmısak Baladı", *İçki Cumhuriyeti* bulunuyor. Öte yandan "Usta Gittikçe Daha Komik Oluyor" adlı öykü derlemesi ve "Patlama" adlı öykü kitabı vardır. Mo Yan, 2012 Nobel Edebiyat Ödülü'nü alırken Çin'de doğan ve Çin'de yaşamayı sürdüren ilk Çinli Nobel Ödüllü yazar oldu.

ERDEM KURTULDU, 1981'de İstanbul'da doğdu. 2006 yılında Ankara Üniversitesi DTCF'nin Sinoloji Bölümü'nden mezun olduktan sonra, Çin hükümetinden kazandığı bursla Pekin Dil ve Kültür Üniversitesi'nde Çince eğitimine devam etti. Mo Yan'dan *Kızıl Darı Tarlaları*, *İri Memeler* ve *Geniş Kalçalar*, *Yaşam ve Ölüm Yorgunu*, *Değişim*, *Saydam Turp*, *İçki Cumhuriyeti*; Yu Hua'dan *Kanını Satan Adam*; Yan Lianke'den *Patlama Kayıtları*, *Günler Aylar Yıllar*; Wuwen Huikai ve Kou'an Shiyuan'dan *Zen Ustaları*;

Konfüçyüs'ten *Konuşmalar: İlk On Bölüm*; Lao Tzu'dan *Tao Te Ching*, Sun Zi'den *Savaş Sanatı* gibi eserleri Türkçeye kazandırmıştır. Çevirmenin bir de YKY Kâzım Taşkent Klasik Yapıtlar Dizisi için hazırlayıp çevirdiği *Klasik Çin Şiirinden Seçmeler* adlı derlemesi vardır.

“Bu kargaşa ve yolsuzluk çağında,
kardeşlerim, kendi kardeşlerinizi yargılamayın.”

Ding Gou'er'in
mezar taşı yazısı

Birinci Bölüm

1

Eyalet Savcılığı'nın Özel Müfettişi Ding Gou'er, kömür yüklü bir Jiefang CA-30¹ kamyonuna binip özel bir soruşturma yürütmek üzere şehrin dışındaki Luoshan Kömür Madeni'ne doğru yola koyuldu. Yol boyunca uzun uzadıya düşünmekten başı şişti, normalde başında bir o yana bir bu yana sallanan, elli sekiz numara, ördek gagasını andıran kahverengi kasketi başını iyice sıkıştırdı. Bu durumdan çok rahatsız olduğu için kasketi çıkardı, iç şeridinin üzerine birikmiş, saydam ter damlalarını inceleyen kasketten yükselen sıcak ve yağlı kokunun içine sinmiş soğuk bir koku da aldı. Çok garip bir kokuydu bu, biraz midesini bulandırdı. Ellerini kaldırıp boğazını sıktı.

Hızla yol alan kamyon, madene yaklaşırken yoldaki çukurlar yüzünden yavaşlamak zorunda kaldı. Kamyonun altındaki yay tablaları gıcır gıcır gıcırdarken Ding Gou'er da başını durmadan kamyonun tavanına çarpıyordu. Şoför yola ve yoldaki insanlara küfredip duruyor-

1. 13 Temmuz 1956'da Changchun'da test edilmiş, Halk Kurtuluş Ordusu tarafından kullanılan ve Rus ZIL-157 askerî kamyonunun taklidi olan kamyon. (Ç.N.)

du, genç ve güzel bir kadının ağzından çıkan bu kaba dil, ortama kara mizah havası katıyordu. Arada bir kaçamak bakışlarla şoförü süzmekten alıkoyamadı kendini. Kadının üzerinde mavi kanvas iş tulumu vardı, tulumun altından çıkan pembe gömleğinin yakası beyaz boynunu koruyordu, gözleri koyu yeşil, saçları çok kısa, çok kalın telli, çok kara ve çok parlaktı. Beyaz eldivenli elleriyle tuttuğu direksiyonu yoldaki çukurlardan kaçınmak için abartılı hareketlerle çeviriyordu. Direksiyonu sola çevirdiğinde ağzının kenarı da sola doğru büzülüyor, sağa doğru çevirdiğindeyse sağa doğru büzülüyordu. Ağzını böyle bir sola bir sağa doğru büzerken kırışan burnundan ter damlıyordu. Dar alnı, sert çenesi ve dolgun dudaklarından, cinsel arzusu güçlü bir kadın olduğunu çıkardı. Kamyonun şiddetli sarsıntısı içinde istemeden de olsa birbirine değiyordu vücutları, üzerindeki giysilere rağmen kadının o sıcak ve yumuşak vücudunu hissedebiliyordu o aç teniyle. Bu kadınla yakınlaşmak istiyordu, elleri kaşınıyordu ona dokunmak için. Kırk sekiz yaşındaki emektar bir müfettiş için biraz gülünçtü böyle duygular, ama çok da normaldi sanki. O koca başını iki yana sallayıp bakışlarını kadının yüzünden uzaklaştırdı.

Yol gittikçe daha da kötüleşiyor, kamyon bir çukurdan başka bir çukura giriyor, sarsılıyor, gıcırıyor, sanki birazdan parçalara ayrılacak devasa bir canavar gibi sürünüyor, sonunda büyük bir kamyon filosunun kuyruğuna katıldı. Şoför ayağını gaz pedalından çekti, kontağı kapattı, eldivenlerini çıkardı, direksiyona vurdu, hiç de dost canlısı olmayan bir bakış atıp şöyle dedi: "Hay anasını satayım, iyi ki karnımda çocuk yok!"

Bir an dondu kaldı Ding Gou'er, ardından şöyle sırnaştı: "Eğer olsaydı, şimdiye kadar dışarı fırlamıştı bile!"

"Onu dışarı fırlatmaya kıyamazdım," dedi kadın ciddi bir tavırla, "çocuk başına iki bin veriyorlar."

Bunu söyledikten sonra bakışlarını onun yüzüne dikti kadın, bakışlarında kışkırtıcı bir şey vardı sanki, ama davranışları ondan gelecek cevabı dört gözle beklediğini söyler gibiydi. Ding Gou'er hem şaşırılmış hem de meraklanmıştı şimdi, bu kaba konuşmalardan sonra, kendi ruhunun filizlenmiş bir patates gibi onun sepetinin içine yuvarlandığı duyumsadı. Cinselliğin gizemi ve yasağı o belli belirsiz pusun içinden birdenbire ortaya çıkmıştı işte, ikisinin arasındaki mesafe birdenbire çok kısalmıştı artık. Kadın şoförün konuşması, onun hareketlerine dair bir şeyi açığa vurmuştu ya, Ding Gou'er'in içine şüphe ve korku düşmüştü şimdi. Kadını dikkatle izlemeye başladı. Kadının ağzı bir yana büzüldü yine. Bu büzülen ağız son derece rahatsız etti onu, başta cesur, hırçın ve sıra dışı bir kadın olduğunu sanmıştı, ama kadının olur olmaz yerde ağzını büzmesi mutsuz etti onu, kadının sıkıcı ve sığ olduğunu düşündü birden, aslında üzerinde çok da düşünmeye değmezdi. Sonunda, "Hamile misin?" diye sordu.

Hoşbeşi bir kenara bırakmışlardı artık, Ding Gou'er'in sorusu az pişmiş bir yemek gibi havada asılı kaldı, ama kadın yine de yuttu onu, ardından utanmaz bir tavırla, "Bende bir sorun var, alkali topraktanmış," dedi.

"Sorumluluk çok ağır olabilir ama bileği güçlü bir müfettiş, bu ağır sorumlulukların kadınlarla çatışmasına asla izin vermez." Meslektaşlarının kendisiyle dalga geçtikleri o meşhur sözü hatırladı birden: "Ding Gou'er davaları çözmek için kuşunu kullanıyor." Şehvetli bir düşüncenin kalbini bir böcek gibi ısırıldığını duyumsadı. Cebinden küçük bir şişe çıkardı, şişenin mantar tıpasını açıp büyük bir yudum aldı, sonra şişeyi kadın şoföre uzatıp alaycı bir ses tonuyla şöyle dedi ona: "Toprak iyileştirmede uzmanlaşmış bir tarım uzmanıyım ben."

Kadın şoför avucuyla kornaya vurunca ancak düşük

ve yumuşak bir ses çıkarabilirdi kamyon. Önlerindeki Sarı Irmak marka yük kamyonunun şoförü, sürücü kabininden aşağıya atladı, yolun kenarında dikilip öfkeyle kadına bakarken bir şeyler mırıldandı: “Ananın orasına bas!”

Kadın, Ding Gou’er’in uzattığı şişeyi aldı, şişeyi önce içkinin kalitesini anlamak istiyormuş gibi burnuna götürüp kokladı, sonra başını yukarı kaldırıp şişedeki içkiyi son damlasına kadar lıkır lıkır içti. Ding Gou’er başta onun içki içebilme kapasitesini övmek istedi, ama biraz düşündükten sonra vazgeçti bundan, adı İçki Cumhuriyeti olan bir yerde birinin içki içebilme kapasitesini övmek fazla yavan gelecekti çünkü, bu yüzden dilinin ucuna gelen sözcükleri yuttu hemen. Ağzını sildi, bakışlarını kadının o kalın, içkiden ıslanmış, kırmızı mor dudaklarına dikip pek de kibar olmayan bir tavırla, “Seni öpmek istiyorum,” dedi

Kadın şoförün yüzü kızardı birden, kavga edermiş gibi cırtlak bir ses tonuyla kükredi: “Hay anasını, asıl ben seni öperim!”

Şaşkına dönen Ding Gou’er bakışlarıyla kamyonun etrafını taradı, Sarı Irmak marka yük kamyonunun şoförü çoktan sürücü koltuğuna geçmişti bile, konuşmalarını duyacak kimse yoktu ortalıkta. Jiefang CA-30’un önünde ejderha kuyruğu gibi uzanan araç konvoyuna baktı, kamyonun arkasında bir eşek arabasıyla bir tır kamyonunun olduğunu gördü. Eşeğin düz alını, gecenin karanlığında parlayan bir alevi andıran, yepyeni, kırmızı bir püskülle süslenmişti. Yolun iki tarafında üzeri tümörle kaplanmış gibi duran, şekilsiz, bodur ağaçlarla içini yabani otlar bürümüş olan hendekler vardı, ağaçların yapıları ve otların sapları siyah bir toz tabakasıyla kaplanmıştı. Hendeklerin yanı başında geç sonbaharın kuruyup kalmış tarlaları uzanıyordu, sarı ve gri bitki sapları varla yok arası sonbahar rüzgârına karşı ayakta dikilirken ne

neşeli ne de üzgün görünüyorlardı. Kuşluk vakti olmuştu bile. Madenin ortasında atık kayalardan oluşmuş bir dağ yükseliyordu, dağın başı sarı bir duman tabakasıyla çevrilmişti. Madenin girişindeki vinç, hiç ses çıkarmadan dönüyordu, biraz gizemli, biraz da garipti bu. Vincin sadece yarısını görebiliyordu, Sarı Irmak marka kamyon vincin alt kısmını kapatmıştı.

Kadın şoför durmadan, “Hay anasını, asıl ben seni öperim!” diye bağıyordu, ama harekete geçmemişti henüz, vücudu olduğu yere mihlanmıştı sanki. Ding Gou’er başta epey korkmuştu kadından, ama çok geçmeden gülmekten alıkoyamadı kendini. İşaretparmağıyla kadının göğsüne sanki bir makinenin açma kapama düğmesine basar gibi hafifçe dokununca, vücudunu onun vücuduna bastırды kadın, buz gibi soğuk, küçük elleriyle onun başını yakaladığı gibi dudaklarını dudaklarına yapıştırdı. Kadının dudakları soğuk ve yumuşaktı, hiç de elastik değildi, pamuk artığı gibi hiç görülmemiş bir tuhafliktaydı. Bunu tatsız ve sıkıcı bulduğundan kadını iterek uzaklaştırdı. Kadın vahşi, küçük bir leopar gibiydi, durmadan üzerine saldırıp bir şeyler homurdanıyordu: “Abini sikeyim senin, amcanı becereyim senin...”

Ding Gou’er’in eli ayağına dolaşmıştı, onunla baş edemeyeceğini anlayınca, en sonunda suçlularla nasıl başa çıkıyorsa onunla da öyle başa çıkmak zorunda kaldı kadını kendine getirmek için.

Kamyonun içinde oturmuş, nefes nefese kalmışlardı. Ding Gou’er, onu bileklerinden sıkıca tutup karşı koymasını engelledi. Kadının vücudu her karşı koymaya çalıştığı anda kâh yay tablası kâh çelik levha gibi eğilip bükülüyor, boynuzlarından yakalanmış bir düve gibi böğürüp duruyordu. Ding Gou’er kendini tutamayıp gülmeğe başladı.

“Neye gülüyorsun?” diye sordu kadın birden.

Ding Gou'er, kadının ellerini serbest bıraktı, cebinden bir kartvizit çıkarıp, "Bak kızım, şimdi gitmem lazım, eğer beni görmek istersen, kartın üzerindeki adreste bulabilirsin beni!" dedi

Kadın şoför onu baştan aşağıya şöyle bir süzdükten sonra kartviziti incelemeye koyuldu, ardından yüzüne baktı yeniden, transit bir yolcunun pasaportunu inceleyen keskin gözlü bir sınır muhafızı gibi.

Ding Gou'er elini uzatıp kadın şoförün burnuna bir fiske attı, sonra deri evrak çantasını koltukaltına sıkıştırıp kamyonun kapısını açtı.

"Görüşmek üzere, fıstık," dedi, "alkali toprağı iyileştirmek için en iyi gübre bende."

Tam kapıdan çıkmak üzereydi ki kadın gömleğinin ucundan tuttu onu.

Kadının gözlerindeki acınası ifadeyi fark ettiğinde onun çok genç, evlenmemiş ve bir erkekle hiç birlikte olmamış olduğunu duyumsadı birden, hem sevimli hem de acınası bir durumdu bu. Kadının elini okşayıp çok ciddi bir tavırla, "Kızım, ben senin amcan sayılıyorum," dedi.

"Seni yalancı! Kamyona binerken araç kontrol istasyonunda çalıştığını söylemiştin bana," dedi kadın öfkeyle.

"Aynı şey değil mi?" dedi Ding Gou'er gülererek.

"Casussun sen!" dedi kadın.

"Öyle de sayılabilir."

"Caus olduğunu bilseydim kamyona almazdım seni!" dedi kadın.

Ding Gou'er cebinden bir paket sigara çıkardı, paketi kadının kucağına fırlatıp şöyle dedi: "Tamam ya, kızma."

Kadın, onun küçük içki şişesini yolun kenarındaki hendeğe fırlatıp şöyle dedi: "Böyle küçük bir şişeden içki içen biri adam bile sayılmaz."

Ding Gou'er kamyondan aşağıya atladı, kapıyı sert-

çe kapatıp ileri doğru yürümeye koyuldu. Ardından şöyle bağırdığını duydu kadın sürücünün: “Hey casus, madene giden yolun neden bu kadar berbat olduğunu biliyor musun?”

Ding Gou’er ardına dönüp kamyonun penceresinden çıkardığı başına baktı onun, biraz gülümsedi ona ama sorusuna cevap vermedi.

Kadın sürücünün kurumuş şerbetçiotunu andıran yüzü Ding Gou’er’in zihninde bir anlığına takılıp kaldıktan sonra saydam bir bardaktaki bira köpüğü gibi yavaş yavaş kayboldu. Madene giden pis ve dar yol, bağırsak gibi eğri büğrüydü. Kamyonlar, traktörler, at arabaları, kağnılar... Envaiçeşit araç, birbirinin kuyruğunu ısıran tuhaf yaratıklar gibi uzun bir sıra oluşturmuştu. Kimi kontağını kapatmış, kimi rölantide çalışıyordu. Traktörlerin başlarındaki ve kamyonların kışlarındaki egzoz boruları soluk mavi dumanlar püskürtüyordu. Yanmakta olan benzin ve mazot kokusu, yük arabası çeken hayvanların ağızlarından gelen kokulara karışıp osurukla dumanı tüten bok arası pis bir koku yayıyordu etrafa. Ding Gou’er, madene doğru ilerleyebilmek için bazen araçlara iyice yapışmak, bazen de o bodur ağaçların yaralı gövdelerine sürtünmek zorunda kalıyordu. Sürücü kabininde oturan ya da araçların kaputuna yaslanan şoförlerin hepsi içki içiyordu, alkollü araç kullanma yaşınının burada hiçbir etkisi olmadığı rahatlıkla görülebilirdi. Ding Gou’er, artık ite kaka ne kadar ilerleyebilmişse, madenin ortasında yükselen çelik vincin üçte ikisini görebiliyordu şimdi.

Vince bağlı gümüş grisi, çelik halat hışırdayarak dönüyordu, vincin çelik gövdesi paslandığından, belki de yeni boyanmış olduğundan, gün ışığı altında koyu kırmızı, pis bir renge bürünmüştü. Devasa sabit kasnak siyahı ve çok ciddi görünüyordu. Durmadan dönen çelik ha-

lat, göz kamaştırıcı olmasa da insanı çok korkutan, gümüşi bir ışık saçıyordu, Ding Gou'er'e kıvrılmış, zehirli bir yılanı hatırlattı bu. Gözleri, renkleri ve ışığı algılamak, sabit kasnağın dönerken çıkardığı gümbürtüyü, çelik halatın çıkardığı gıcirtıyı ve yerin altından gelen tok patlama seslerini de duydu.

Madenin yakınında oval bir meydan vardı. Meydanın etrafı pagoda şeklindeki çam ağaçlarıyla çevriliydi, ağaçların üzeri kurumla kaplanmıştı. Meydanın içi araç kaynıyordu, pis bir eşek, artık karnı acıktığından mı yoksa kaşındığından mı bilinmez, dişlerini bir çam ağacının iğne yapraklarına geçirmiş dururken aniden yüksek sesle hapsiriverdi. Başlarına birer havlu, bellerine birer kenevir ip bağlamış, yırtık pırtık giysili, yüzleri kuzgun karası birkaç adam bir at arabasına tikişmişti. At, yem torbasından saman yerken, adamlar da içki içiyordu. Büyük, mor bir şişe, bir yudum sen iç, bir yudum da o içsin diyerek büyük bir keyifle elden ele geziyordu. Arabanın kasasındaki büyük, beyaz bir turp, bir ısırık sen al, hart, bir ısırık da o alsın, kütürt, ardından şapır şupur yemek sesleri eşliğinde şevkle yenildi. Ding Gou'er öyle çok içki içen biri sayılmazdı ama içmeyi sever, içkinin kalitesinden de anlardı. Çok keskin, fena bir koku alınca, mor şişedeki içkinin kaliteli bir likör olmadığını anladı. Osuruktan daha nahoş bir koku da aldı, turp ve likörün o eşsiz bileşimiydi bu koku. İçki içen adamların kıyafetlerinden ve yeme içme tarzlarından İçki Cumhuriyeti'nin kırsalından gelen çiftçiler olduklarını anladı. Atın yanından geçerken çiftçilerden biri boğuk bir sesle bağırdı: "Yoldaş, bileğindeki saat kaç gösteriyor?"

Kolunu kaldırıp soruyu cevapladı. Soruyu soran genç köylünün gözleri kan çanağına dönmüştü, yanakları sarı sakallarla kaplıydı, sesi boğuk boğuk çıkıyordu ve ürkütücü bir ifadesi vardı. Ding Gou'er'in kalbi duracak

gibi oldu bir an, sonra adımlarını hızlandırıp yoluna devam etti.

Genç köylü onun ardından küfretti: “Şu beyaz pirinç yiyen beleşçi domuz sürüsüne söyle de kapıyı açsınlar hemen.”

Genç köylünün kötü niyetli küfründeki bir şey Ding Gou'er'i çok rahatsız etti, ama onun bir noktada haklı olduğunu da itiraf etmek zorunda kaldı kendine. Saat onu çeyrek geçiyordu, ama kömür madeninin demir parmaklıklı kapısı hâlâ kilitliydi. Kapının üzerinde asılı olan büyük, kuzgun karası, dökme demir kilit, büyük, kara bir kaplumbağa kabuğunu andırıyordu. “Güvenli Üretim Bir Mayıs'ı Kutluyor”, beş kelimedenden oluşan, büyük kırmızı harflerle yazılmış ve parmaklıklara kaynakla tutturulmuş levha, parmaklıklarının ardında tutuklanmış gibi duruyordu. Sonbaharın parlak ve güzel gün ışığı etraftaki her şeyi yepyeni bir ışıltıyla parlatıyor, mavi gökyüzü kömür madeninin karanlığından ötürü daha bir mavi görünüyordu. İnsan boyundan biraz daha uzun olan gri tuğla duvar, zeminin eğimine göre bir ejderha gibi yükselip alçalarak kömür madeninin etrafını çevreliyordu. Giriş kapısının yanında aralık bırakılmış küçük bir kapı vardı, kurt sarısı iri bir köpek o küçük kapının altına yorgun bir halde uzanmıştı, yarı ölü yarı canlı bir kelebek, köpeğin kafasının üzerinde kuru bir yaprak gibi süzülüyordu.

Ding Gou'er o küçük kapıyı ittiğinde köpek ayaklandı birden. Köpeğin terden ıslanmış burnu neredeyse elinin üstüne degecekti. Aslında değdi de, köpeğin burnunun serinliğini hissetti çünkü. Köpeğin burnunun serinliği mor bir mürekkepbalığıyla liçinin dokusunu hatırlattı ona. Fakat o zıppır köpek tavrını değiştirdi hemen, korkuyla sıçrayıp kapının gölgesine saklandı, solmuş süsenlerin arasına karışıp o dikedörtgen başını sallayarak hırlamaya başladı.

Mandalını kaldırıp iterek açtı kapıyı, bir süre kapının önünde dikildikten sonra içeriye girdi, sırtını soğuk metale dayayıp korkmuş köpeğe şaşkın bakışlarla baktı. Başını önüne eğip ince ve kemikli elinin üstüne baktı, içinde kendi kanıyla birlikte biraz da alkol taşıyan, pörtlemiş kara damarlarını gördü, elinde ne bir elektriklenme ne de özel bir durum söz konusuydu, “Sana dokunduğumda ne diye kaçıverdirdin o zaman?” diye sormak istedi o köpeğe.

Fokur fokur kaynayan bir leğen yüz yıkama suyu havalandı önünden. Rengârenk bir şelale. Kavisi yeterli olmayan bir gökkuşağı gibi. Sabun köpüğü ve güneş ışığı. Umut. Su boynundan içeri girdikten bir dakika sonra, rüzgâr estiğinde üşüdüğünü hissetti. İki dakika sonra gözleri yanmaya başladı, ağzı alkali ve kalitesiz baharat tadıyla doldu, bir de insan yüzü derisinin o kirli tadını aldı, kırıxıklıkların o ruhsal özünü. Özel müfettiş o sırada, sürücü kabininde olan kızı tamamen sildi aklından. O pamuk artığı dudakları unutuverdi. Bir makinenin açma kapama düğmesi gibi hassas olan o memeleri de unutuverdi. Daha sonra elinde Ding Gou’er’in kartvizitini tutan bir kadın ortaya çıkınca iyice gerildi, sis içindeki uzak bir dağ manzarasını izler gibi. Orospu çocuğu!

“Seni orospu çocuğu, yeterince yaşamadın mı sen?” Elinde leğen taşıyan bekçi, öfkeden kudurmuş bir halde, ayaklarıyla yeri döve döve küfrediyordu.

Ding Gou’er, küfredilenin kendisi olduğunu hemen anladı. Saçındaki su damlalarını silkeledi, kirli bir mendille boynunu sildi, yere tükürdü, gözlerini kırptırdı, sucuk gibi ıslanmışlığını üzerinden atıp eski haline geri döndü, meşale gibi parlayan bakışlarını bekçinin yüzüne odaklamaya çalıştı. Farklı boyutlarda, kömür karası, kuşku ve donuk bir çift göz, alıç kırmızısı, yuvarlak bir burun ve morumsu dudakların arasına yerleşmiş, inatçı

dişler gördü. Solucan tünellerinden geçer gibi yıllankavi bir sıcaklık aktı vücudundan. Sanki bir kibrit yakılmış gibi öfke alevleri yükseldi içinde, ocakta yanan akkor kömür gibi, şimşek gibi beyni tuttu, cesaret duygusuyla göğsü kabardı.

Hiç kuşkusuz, Ding Gou'er'in birdenbire ortaya çıkmasından korkan bekçinin kalın, sert telli, kara saçları köpeğin tüyleri gibi ayağa dikilmişti. Ding Gou'er, bekçinin kırlangıç kuyruğu gibi kesilmiş burun kıllarını gördü. Kötü, kara bir kırlangıç bekçinin kafasının içine saklanmış, yuva kurmuş, yumurtlamış ve kuluçkaya yatmıştı. Kırlangıca nişan alıp tetiği çekti. Tetiği çekti. Tetiği çek.

Pat-pat-pat!

Üç keskin silah sesi Luoshan Kömür Madeni'nin giriş kapısındaki sessizliği bozdu, büyük sarı köpeğin havlamasını bastırdı ve köylü kardeşlerin dikkatini çekti. Sarhoş şoförlerin hepsi sürücü kabinlerinden aşağıya atladı. Çam ağacının sert iğne yaprakları eşeğin yumuşak dudaklarına battı. Kağnyı çeken öküz o ağır başını yukarı kaldırıp geniş getirmeyi unuttu bir anlığına. Kısa süren bir şaşkınlıktan sonra madendeki herkes oraya üşüştü. Saat sabah onu otuz beş geçe, Luoshan Kömür Madeni'nin bekçisi yere düştü, iki eliyle başını tutuyor, ağzından köpükler çıkıyor ve tüm vücudu seğiriyordu.

Ding Gou'er elinde kar beyazı tabancası, yüzünde bir tebessüm, baston yutmuş gibi dik bir halde, pagoda ağacı gibi dikiliyordu. Namludan çıkan mavi duman, vücudunun etrafında döne döne yukarıya doğru kıvrılıyordu.

Çitin demir parmaklıklarının etrafına toplanan kalabalık boş boş etrafa bakınıyordu. Zaman durmuştu sanki, sonra biri tiz bir çığlık attı: "Adam öldürüldü, cinayet var, yaşlı bekçi Lü vuruldu!"

Ding Gou'er, pagoda ağacı, koyu yeşil, neredeyse siyah, dikenli bir tebessüm.

“Bu yaşlı köpeğin yaptığı kötülükler kendi başına geldi sonunda.”

“Mutfak Sanatları Akademisi’nin Spesiyalite Bölümü’ne satalım onu.”

“Bu yaşlı köpek iyi pişmez.”

“Spesiyalite Bölümü sadece açık tenli, taze, erkek çocuklar, istiyor, bunun gibi bayat şeyleri değil!”

“O zaman hayvanat bahçesine gönderelim de kurtları beslesinler bari.”

“Kurt bile yemez bunu.”

“Özel bitki test alanına gönderelim de gübre yapsınlar o zaman.”

Ding Gou’er tabancasını havaya fırlatınca, tabanca havada gümüş bir ayna gibi parladı. Tabancayı havada yakaladıktan sonra avucunun içine koyup çitin etrafındaki kalabalığa gösterdi. Tabancanın gövdesi küçük ve zarıftı, hatları çok güzeldi, revolvere benziyordu biraz. Ding Gou’er güldü: “Arkadaşlar! Pireyi deve yapmayın canım, alt tarafı bir çocuk oyuncağı bu!”

Tabancanın açma düğmesine basıp namluyu elleriyle açtı, sert plastikten, koyu kırmızı bir dişli çark çıkarıp etraftakilere gösterdi. Her dişin arasında, soya fasulyesi büyüklüğünde, kâğıttan yapılmış, patlayıcı bir kapsül vardı. “Tetiği çekince dişli dönüyor, horoz kapsüle çarpınca da ses çıkıyor,” dedi, “oyuncak bu, tabii ki sahnede de kullanılabilir, oyuncunun elinde küçük bir sahne donanımına dönüşür, spor müsabakaları için de kullanılabilir pekâlâ, çıkış tabancası olarak, bütün büyük mağazalardan satın alabilirsiniz. “ Bir yandan konuşuyor bir yandan da barut kapsülünü yuvasına yerleştiriyordu, ardından namluyu yerine oturtup tetiği çekti.

Pat!

“İşte böyle,” dedi sattığı ürünün özelliklerini açıklayan bir satış görevlisi gibi. “Eğer inanmıyorsanız, bakın lütfen.” Namluyu kendi yeneine doğrultup tetiği çekti.

Pat!

“Bu hain Wang Lianju!” diye bağırdı *Kırmızı Fenerin Efsanesi*¹ adlı devrimci model operayı görmüş olan bir şoför.

“Gerçek bir tabanca değil bu,” dedi Ding Gou’er kolunu yukarı kaldırıp, “baksanıza, eğer gerçek bir tabanca olsaydı, kolumda çoktan bir delik açılmıştı bile, öyle değil mi?” Yeninin üzerinde alazlanmış, sarı bir nokta vardı, gün ışığı altında insanın genzini yakan bir barut kokusu yükseliyordu üzerinden.

Ding Gou’er, tabancayı cebine koydu, yerde yatan bekçinin yanına yürüdü, bekçinin ayağına bir tekme atıp, “Koca oyunbaz, ayağa kalk hadi, ölü taklidi yapmayı bırak artık,” dedi

Bekçi ayağa kalktı, iki eliyle başını tutuyordu hâlâ, yüzü kaliteli bir yılbaşı pastasının rengi gibi iyice sararmıştı.

Şöyle dedi Ding Gou’er: “Seni öldürmezdim. Sadece korkutmak istedim. Köpeğin arkasına saklanıp durma, köpek aslında sahibinin sopası yüzünden ısırır. Saat onu geçti bile, kapıyı erkenden açmalıydın!”

Bekçi ellerini önüne indirip incelemeye başladı. Sonra inanamıyormuş gibi başını okşadı, ardından tekrar ellerine baktı, kan yoktu elbette, ölümün eşliğinden dönmüş biri gibi uzun uzun içini çekti, kendini toparladıktan sonra, “Sen, sen ne yapıyorsun burada?” diye sordu.

Kurnaz bir gülümsemeye cevap verdi Ding Gou’er: “Şehirden gönderilen yeni maden müdürüyüm ben!”

Bekçi telaşla kulübesine koşturup sarı sarı parlayan büyük bir anahtarla geri döndü, abartılı büyüklükteki kilidi açınca demir parmaklıklı kapı gürültüyle açıldı.

1. Kültür Devrimi’nin model devrimci operalarından biri. (Ç.N.)

Kapının dışında bekleyen kalabalık tezahürat yaparak araçlarına geri döndü, yol birkaç dakika sonra motor kükremeleriyle sarsılmaya başladı.

Araç trafiği yavaş ama atak bir şekilde kapıya doğru akın ediyor, birbirine çarpan arabalardan tok sesler çıkıyordu. Yana çekilip sayısız parçadan oluşan o çirkin ve devasa böceğin geçişini izlerken açıklanamaz bir öfke büyüdü Ding Gou'er'in içinde. Bu öfkenin doğuşundan sonra anüsünün etrafında kasılmalar olmaya başladı, birkaç kan damarı şiddetli bir şekilde sıçrayıp duruyordu, ağrının acısından basurunun azmış olduğunu anladı. Müfettiş, bu acıya eskisi gibi kanlı dışkıının da eşlik edeceğini çok iyi biliyordu. Bunu düşününce içindeki öfke aksi gibi azalmaya başladı. Ne de olsa kaçınılmazdı bu. Karmaşa kaçınılmazdı, basur da öyle. Sadece o kutsal bilmecenin cevabı ebedî kalırdı. Bilmecenin cevabı neydi ki?

Bekçinin yüzünde doğal olmayan bir gülümseme vardı, el pençe divan duruyordu. "Yeni müdürümüz kabul salonuna buyurmaz mı?" Müfettişlikten edindiği alışkanlıkla olayın akışına bıraktı kendini, atına güvenen dizginleri bırakırdı, bekçinin ardından içeriye girdi.

Geniş ve ferah bir odaydı bu. Bir yatak. Siyah bir yorgan. İki metal termos. Büyük bir demir soba. Her biri köpek başı büyüklüğünde parçalardan oluşan bir kömür yığını. Duvarda hani elinde insana uzun ömürlü olsun diye doğum gününde hediye edilen o şeftalilerden birini tutan, pembe tenli, anadan doğma çıplak, o küçük ağzıyla sırıtan bir oğlan çocuğunun olduğu bir yeni yıl afişi vardı, onun o güzelim, pembe bir ipekböceği kozasını andıran küçük kuşu, her an bir şey yapmaya hazır bir halde, kıpır kıpır ve canlıymış gibi duruyordu. Ding Gou'er'in kalbi sıkıştı, basuru seğirdi yine.

Odanın içi bunaltıcı bir sıcaklıktaydı. Demir sobada-

ki ateş, gürlüyordu. Harıl harıl yanan ateş bacanın yarısıyla sobanın tamamını parlak bir kırmızıya çevirmişti. Odanın içinde esen sıcak hava duvarların köşesine birikmiş külleri hafiften havalandırıyordu. Birden tüm vücudu kaşınmaya, burnu da ağrımaya başladı Ding Gou'er'in.

Bekçi yalaka bir tavırla yüzüne baktı. "Soğuk mu? Müdürüm?" dedi

"Çok soğuk!" dedi Ding Gou'er öfkeyle.

"Önemli değil, önemli değil, biraz daha kömür atayım..." diye birkaç kez mırıldandı bekçi, yatağın altına eğilip sapı hünnap kırmızısı, keskin ve küçük bir balta çıkardı. Müfettiş şartlı refleksle elini beline götürdü, gerçek bir tabanca saklamıştı oraya. Bekçinin kamburunu çıkarıp sobanın yanına gidişini, yere çömelmesini ve yastık büyüklüğünde bir kömür parçasını almasını izledi, bekçinin bir elinde kömür parçası, öbür elinde balta vardı, çatırt diye iki eşit parçaya bölünen kömür parçası cıvayla kaplanmış gibi pırl pırl parlıyordu, çat çat çat çat çatırt, kömür parçaları küçülmeye devam ederken küçük bir yığın oluşturdular, sobanın kapağını açınca akkor alevler ıslık sesiyle neredeyse otuz santim yükseldi. Müfettiş terden sırlıklam olmuştu, bekçi sobaya kömür atmaya devam ederken bir yandan da özür diliyordu: "Birazdan ısınır, buradaki kömür yumuşaktır, çok çabuk tutuşur, iyice doldurmak gerek."

Ding Gou'er yakasının düğmesini açtı, alındaki tერი kasketiyle silip, "Eylül ayında niye soba kurdun?" dedi.

"Soğuktan müdürüm, soğuktan..." diye titreyerek cevap verdi bekçi, "Soğuk... Kömür de çok, koca bir dağ kadar..."

Bekçinin yüzü kurumuştu, fazla pişmiş bir çörek gibi. Ding Gou'er onu daha fazla korkutmak istemediğinden madenin yeni müdürü olmadığını söyledi, içini ferah tutabilir, istediği kadar kömür yakabilirdi. "Buraya

başka bir iş için geldim ben.” Duvardaki oğlan çocuğu sanki hayata gelmiş gibi kahkahalar atarak gülüyordu. O sevimli çocuğu daha iyi görebilmek için gözlerini iyice kıstı. Bekçi ânında düşmanca bir tavır takınmaya başladı, elindeki baltayı yukarıya kaldırıp, “Maden müdürüyüm diye rol kesiyor, bana tabancayla saldırıyorsun, yürü bakalım, benimle Güvenlik Bölümü’ne geliyorsun,” dedi.

Ding Gou’er gülerek, “Peki ya gerçekten de şehirden gönderilen, yeni maden müdürü olsaydım, o zaman ne yapacaktın?” diye sordu. Bekçi bir süre şaştı kaldı, birkaç kuru kahkaha attı, baltayı yatağın altına bırakıp bir içki şişesi çıkardı, şişenin mantarını eksik dişleriyle açıp içkiden büyük bir yudum aldıktan sonra şişeyi Ding Gou’er’e uzattı yalaka bir tavırla. Şişenin içinde açık sarı renkte bir ginseng parçasıyla açılmış dişleri ve sallanan pençeleriyle tehditkâr bir halde duran yedi tane siyah akrep vardı.

“Müdürüm, biraz içki buyurmaz mısınız?” diye pohpohladı onu bekçi, “Çok güzel bir içkidir bu!” Ding Gou’er şişeyi alıp şöyle bir sallayınca, akrepler ginseng köklerinin arasında yüzmeye başladı, şişeden tuhaf bir koku geliyordu. Ding Gou’er şişenin ağzına dudaklarıyla şöyle bir dokunduktan şişeyi bekçiye geri verdi.

Bekçi tüm yüzünü kaplayan kuşkucu bakışlarla onu baştan aşağıya bir güzel süzdükten sonra sordu: “İçki içmez misiniz?”

“İçmem,” dedi Ding Gou’er

Buralı değilsiniz galiba?” diye sordu bekçi.

Ding Gou’er duvardaki yeni yıl afişini işaret ederek, “Ahbab, bu bebek de amma taze ve beyazmış ha!” dedi

Çok dikkatli bir şekilde bekçinin yüzünü inceledi. Bekçinin keyfi kaçtı birden, içkiden büyük bir yudum alıp alçak sesle homurdandı: “Biraz kömür yakmışım ne çıkar? Beş yüz kilosu kaç para eder ki zaten?”

İçerisi o kadar sıcaktı ki Ding Gou'er daha fazla dayanamadı artık, oğlan çocuğuna son bir bakış attıktan sonra kapıyı açıp büyük adımlarla gün ışığına çıktı. Gün ışığı serin ve çok rahatlatıcıydı.

Ding Gou'er 1941'de doğdu. 1965'te evlendi. Evlendikten sonraki yaşamı çok sıradandı, karıkocanın arası ne iyi ne de kötüydü, çok sevimli bir oğlan çocukları oldu. Bir metresi vardı. Bazen çok sevimli, bazen de çok korkutucu olurdu metresi. Bazen güneş, bazen ay gibiydi. Bazen baştan çıkarıcı bir kedi, bazen kudurmuş bir köpek gibiydi. Bazen güzel bir içki, bazen zehir gibiydi. Karısından hem boşanmak istiyor hem de istemiyordu. Metresiyle ilişkisine hem devam etmek istiyor hem de istemiyordu. Ne zaman hastalansa hem kanser olma hayali kuruyor hem de kanserden korkuyordu. Hayatı hem çok seviyordu hem de hayattan çok sıkılmıştı. Bir dediği bir dediğini tutmuyordu yani. Tabancasının namlusunu sık sık şakağına dayıyor, ama hemen ardından geri çekiyordu, göğsünün, özellikle kalbinin üzerinde de sık sık oynardı bu oyunu. Hayatta yapmaktan sıkılmadığı tek şey davaları araştırıp çözmekti. Savcılığın en iyi müfettişlerinden biriydi. Kıdemli kadrolar tarafından tanınırdı. Bir metre yetmiş beş santim boyunda, zayıf ve esmer tenliydi, gözleri biraz şaşığı. Ağır sigara tiryakisiydi. İçmeyi sever, ama çabuk sarhoş olurdu. Çarpık dişliydi. Çin boksundan anlardı biraz. Nişancılığı kararsızdı: İyi gününde hiçbir hedefi ıskalamazdı, ama kötü günündeyse ne atsa hep ısk. Biraz batıl inançlıydı, şansa inanırdı. İyi şans sık sık kapısını çalardı.

Geçenlerde bir öğlen, başsavcı bir dal Zhonghua marka sigara uzattı ona, bir tane de kendine çıkardı. Ding Gou'er çakmağını çıkarıp önce başsavcının sigara

Bu çarpıcı epik romanda Çin'in yaşayan en önemli yazarlarından Mo Yan, okurlarını hayali bir diyara, İçki Cumhuriyeti'ne götürüyor. Hurafelerin, açgözlülüğün ve gerçeküstü olayların hüküm sürdüğü bu yozlaşmış diyarda, yetkililer tuhaf olayların yaşandığına, halkın ölçsüz bir yeme alışkanlığına kapıldığına dair duyular alır ve olayları araştırmak üzere bölgeye emektar Müfettiş Ding Gon'er'i gönderir. Ancak soruşturma sırasında Ding'in gerçeklik duygusunu kaybetmesine neden olacak absürd hatta fantastik gelişmeler yaşanacaktır.

Olay örgüsünün arasında da, İçki Yapım Üniversitesi, Harmanlama Bölümü'nde doktora öğrencisi ve bir yazar adayı olan Li Yufou tarafından yazar Mo Yan'a yazılmış mektuplara yer verilir. Bu mektuplara birer kısa öykü de eklenmiştir. Ne var ki Li'nin her biri öncekinden daha fantastik ve kötücül hale gelen öykülerinde anlatılanlar gitikçe Ding'in İçki Cumhuriyeti'nde çektiği ezizetlere benzemektedir.

Muazzam bir yaratıcılık sergileyen, siyasi açıdan yıldı ve kışkırtıcı bir roman olan *İçki Cumhuriyeti*, Nobel Ödüllü Mo Yan'ın, hiçbir iktidar ve baskı odağının hayal gücünü yok edemeyeceğini kanıtladığı evrensel bir roman.

#ÇinDeliyarı #yozlaşma #açgözlülük #ilerleme #hayalgücü #metadarmaca #grotok

 can

can yayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) | [cayyayinlari](#)

romani

ISBN 978-975-07-8856-1

9 789750 748561